

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Windpark Beneluxplein Rotterdam

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

4 december 2024 / projectnummer: 3866

1 Advies voor de inhoud van het MER

Om bij te dragen aan de Nederlandse en regionale klimaatambities, wil de gemeente Rotterdam een windpark mogelijk maken bij het verkeersknooppunt Beneluxplein (zie figuur 1). De provincie Zuid-Holland heeft in de Visie Ruimte en Mobiliteit en de provinciale Omgevingsverordening deze locatie al aangewezen voor windenergie. Het huidige omgevingsplan van de gemeente staat geen turbines toe. De gemeente wil in een milieueffectrapport (MER) gaan onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor windturbines in het plangebied. In het onderzoek wordt onder andere gevarieerd in tiphoogte¹ en de hoeveelheid geproduceerde stroom. De informatie uit het MER gebruikt de gemeente om een besluit over wijziging van het omgevingsplan te nemen. De gemeente heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie) gevraagd te adviseren over de inhoud van het op te stellen MER.

Essentiële informatie voor het MER

De Commissie vindt het essentieel dat de volgende informatie in het MER komt te staan, zodat de gemeente het milieubelang kan meewegen bij het besluit over het windpark Beneluxplein. Het gaat om:

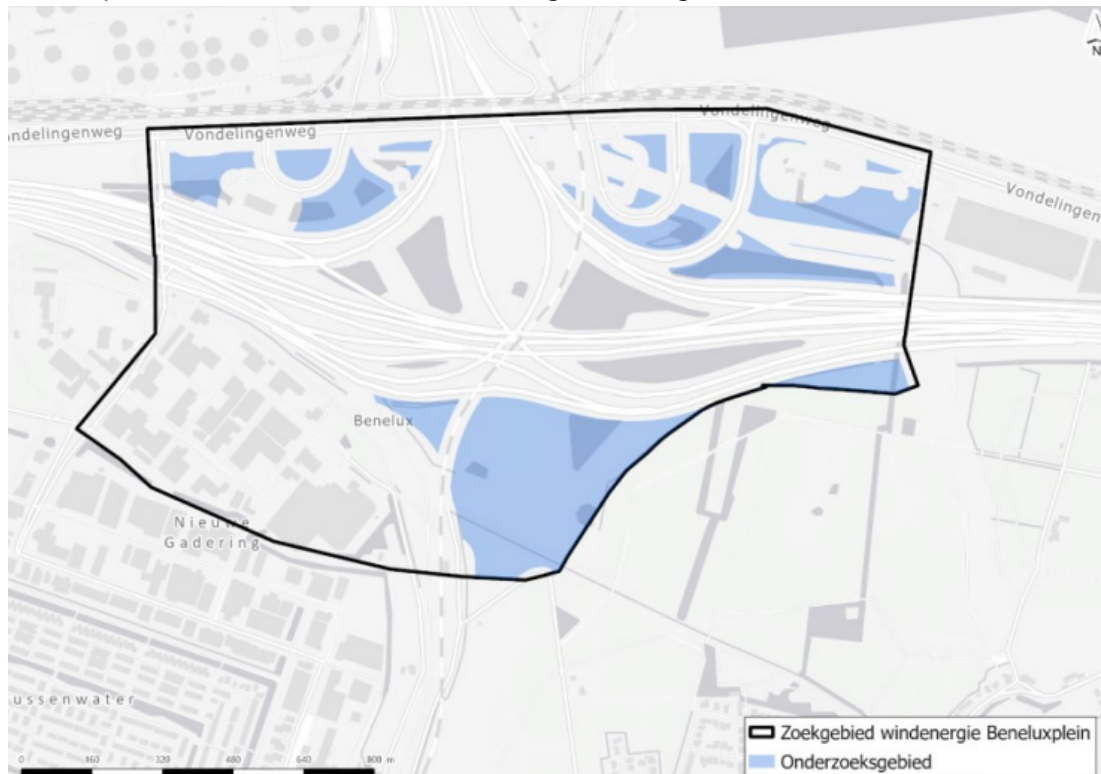
- **Inzicht in de voorgeschiedenis:** er heeft al eerder onderzoek plaatsgevonden voor windturbines op deze locatie, zoals voor de Visie Ruimte en Milieu. Neem in het MER een korte samenvatting op van belangrijke conclusies en onderzoeksresultaten.
- **Een zo concreet mogelijk doel:** de gemeente wil het plaatsen van windturbines bij het Beneluxplein mogelijk maken. Of het daarbij om een specifiek aantal gaat of dat een minimale energieopbrengst bereikt moet worden staat niet in de Notitie Reikwijdte en detailniveau (NRD). Beschrijf in het MER zo concreet mogelijk welk doel de gemeente wil bereiken, zodat gekeken kan worden of de alternatieven daar aan voldoen.
- **Een duidelijke beschrijving van de alternatieven:** beschrijf de alternatieven in het MER en waarin ze van elkaar verschillen. Laat op kaart zien waar de verschillende windturbines komen te staan en onderbouw deze posities in het MER.
- **Het voorkeursalternatief:** licht toe waarom dit alternatief de voorkeur heeft en welke rol de milieugevolgen bij deze keuze hebben gespeeld.
- **De milieugevolgen van de alternatieven:** geef aan welke milieugevolgen worden onderzocht en hoe scores toegekend gaan worden. Gebruik daarbij zo concreet mogelijke criteria. Beschrijf voor elk alternatief de gevolgen voor omgeving, zoals gevolgen voor de gezondheid van omwonenden en voor beschermde diersoorten. Breng zowel de positieve als negatieve gevolgen in beeld.

Mensen die nauw betrokken zijn bij het project zoals besluitvormers en insprekers lezen vooral de samenvatting van het MER. Daarom verdient dat bijzondere aandacht. De samenvatting moet makkelijk te lezen zijn en goed kloppen met de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie meer detail over de informatie die in het MER moet staan. In dit advies wordt de lijn uit de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)

¹ Tiphoogte is de hoogte van de mast van de windturbine plus de wieklengthe.

Windlocatie Beneluxplein² gevolgd. Alleen als het nodig is om het advies te kunnen volgen worden punten uit de NRD herhaalt zodat het goed te volgen is.

Figuur 1: Onderzoekgebied Windpark Beneluxplein. Bron NRD.

Aanleiding MER

De gemeente Rotterdam wil een bijdrage leveren aan de Nederlandse en regionale klimaatambities door als stad in 2050 klimaatneutraal te zijn. Om dit te bereiken is veel schone energie nodig. De gemeente Rotterdam heeft de inspanningsverplichting op zich genomen om 350 MW windenergie te realiseren op haar grondgebied.³ De windlocatie Beneluxplein moet daaraan gaan bijdragen. De gemeente moet het omgevingsplan wijzigen om het windpark mogelijk te maken.

De gemeente doorloopt een mer-procedure omdat het gewijzigde omgevingsplan een kader stelt voor een project waar mogelijk een MER voor opgesteld moet worden, in dit geval dus de bouw van een windpark (project C2 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit).

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer zelf. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Rotterdam – besluit over de wijziging van het omgevingsplan voor het windpark Beneluxplein.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 3866 op www.commissiener.nl in te vullen in het zoekvak.

² Witteveen+Bos. 19 augustus 2024. *Notitie Reikwijdte en Detailniveau Windlocatie Beneluxplein planMER*.

³ Waarvan 300 MW in het havengebied en 50 MW in het stedelijke gebied.

2 Achtergrond en besluitvorming

2.1 Voorgeschiedenis

In 2017 heeft de provincie Zuid-Holland haar Verordening Ruimte en Mobiliteit (VRM) herzien en daarin locaties voor windturbines opgenomen⁴. Voorafgaand aan deze herziening zijn in een MER de milieueffecten van mogelijke locaties in beeld gebracht.⁵ De VRM-locaties zijn in 2021 ook in de Regionale Energiestrategie Rotterdam – Den Haag als zoekgebieden voor windenergie aangewezen. Het Beneluxplein betreft één van deze locaties. Neem in het MER een korte samenvatting op van de bevindingen over deze locatie uit dat eerdere MER bij de VRM.

In 2019 is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar windturbines op deze locatie.⁶ Beschrijf de belangrijkste conclusies en geef aan waar deze verschillen van conclusies uit het MER bij de VRM. Geef in het MER ook aan waarin de onderzochte alternatieven afwijken van wat er eerder is onderzocht.

2.2 Participatie

Het plangebied ligt bij de Rotterdamse woonkernen Pernis en Hoogvliet en bij Poortugaal in de gemeente Albrandswaard. Er is gesproken met de klankbordgroepen in deze woonkernen en een brede omgevings sessie georganiseerd voordat de NRD werd opgesteld. De klankbordgroepen hebben een adviesrapport over de concept-NRD uitgebracht.

De gemeente wil in het MER een evenwichtig beoordelingskader gebruiken en rekening houden met de zorgen en inzichten van omwonenden en klankbordgroepen. Het beoordelingskader in de NRD bevat daarom meer dan de formele eisen van wetgeving en vastgesteld beleid. De Commissie begrijpt dit uitgangspunt, maar waarschuwt wel dat beoordelingscriteria ook realistisch moeten zijn (zie ook paragraaf 4.1 van dit advies).

In het Nationale Klimaatakkoord is afgesproken dat omwonenden moeten kunnen profiteren van projecten voor het opwekken van duurzame energie op land. Deze afspraak staat ook in het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (NP RES) en is door de gemeente overgenomen in de RES 1.0 en in het coalitieakkoord 'Eén Stad 2022–2026'. Toen de Commissie op bezoek was in het gebied vertelden aanwezigen van de gemeente dat lokale bedrijven op het bedrijventerrein Gadering belangstelling hebben voor het afnemen van elektriciteit van het windpark Beneluxplein. Dat past goed bij de 'Lokaal Eigendom' afspraak uit het Klimaatakkoord. Overweeg in het MER te onderzoeken of en hoe deze kans kan worden benut.

⁴ De Verordening Ruimte en Mobiliteit is inmiddels opgegaan in de Omgevingsverordening Zuid-Holland.

⁵ Gedurende het mer-traject heeft de Commissie drie adviezen gegeven, zie: [Adviezen – Commissiener.nl](#). De adviezen kunnen ook worden gevonden door nummer 3078 op [www.commissiener.nl](#) in te vullen in het zoekvak.

⁶ Pondera. 2019. *Haalbaarheidsstudie Windenergie Locatie Beneluxplein*.

2.3 Te nemen besluiten

De procedure voor de milieueffectrapportage wordt doorlopen voor de wijziging van het omgevingsplan. Er zijn ook andere besluiten nodig voor het bouwen van de windturbines, zoals een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. Geef aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de tijdsplanning is.

3 Doel van het project en alternatieven

3.1 Doel van het project

In de NRD staat dat de gemeente windturbines met bijbehorende infrastructuur wil realiseren op haar grondgebied. Daarom gaat zij onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor windenergie in het plangebied. De gemeente wil het MER gebruiken om antwoord te krijgen op de volgende vragen:

1. welke mogelijkheden zijn er om windturbines binnen het plangebied te plaatsen en met welke tiphoogte?
2. hoeveel energie kunnen windturbines in het plangebied Beneluxplein produceren en hoe verhoudt zich dat tot de in het convenant Realisatie Windenergie Stadsregio Rotterdam en in de Visie Ruimte en Mobiliteit opgenomen doelstellingen op dat gebied?
3. welke milieueffecten zijn hieraan verbonden?

De gemeente heeft niet als doel om een bepaald aantal windturbines te plaatsen of om een bepaalde hoeveelheid stroom op te wekken. De Commissie vraagt zich af wat het specifieke doel is – een maximale energieopbrengst of bijvoorbeeld een goede balans tussen energieopbrengst en omgevingseffecten. Concretiseer in het MER de doelstellingen zoveel mogelijk, zodat duidelijk wordt of met de alternatieven de gewenste doelen worden bereikt.

3.2 Alternatieven

In de NRD worden zeven alternatieven besproken. In feite gaat het om vier alternatieven met varianten met een lagere turbine (met tiphoogte 183 meter) en een hogere turbine (met tiphoogte 250 meter). Bij het alternatief Leefomgeving is – vanwege de beperkte ruimte – alleen de variant met de lagere turbine onderzocht.

- Basisalternatief: alle zoekgebieden in het plangebied.
- Alternatief Leefomgeving: grote afstanden (externe) veiligheid en lage geluidnorm (45 dB Lden op de woningen).
- Alternatief Noord: zoek ten noorden van de A15.
- Alternatief Zuid: zoek ten zuiden van de A15.

De Commissie vindt de keuze voor deze vier alternatieven logisch, omdat ze realistisch en onderscheidend zijn.

De precieze posities van de windturbines in de zoekgebieden zijn niet opgenomen in de NRD. Breng de posities van de windturbines in de alternatieven op kaart in beeld en onderbouw de gekozen posities in het MER.

3.3 Voorkeursalternatief

In de NRD staat niet hoe de gemeente gaat bepalen welk voorkeursalternatief (VKA) in het omgevingsplan wordt vastgelegd. Dat hangt af van de precieze doelstelling van de gemeente (zie paragraaf 3.1 van dit advies). Als het VKA niet één van de onderzochte alternatieven is, beschrijf het VKA dan in het MER en maak duidelijk hoe het tot stand is gekomen. Vermeld de (milieu)afwegingen en de optimalisaties die daarbij zijn gemaakt. Geef aan welke milieumaatregelen het uiteindelijk gekozen ontwerp bevat en hoe effectief die zijn.

Vergelijk de milieueffecten van het VKA met de alternatieven die in het MER onderzocht zijn. Dan kunnen besluitvormers, belanghebbenden en omwonenden goed volgen hoe het plan geoptimaliseerd is en hoe milieuverschillen tussen de alternatieven het uiteindelijke ontwerp van het windpark hebben beïnvloed.

3.4 Referentiesituatie

Beschrijf hoe de staat van het milieu in het studiegebied nu is. Beschrijf ook de staat van het milieu die verwacht wordt door de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Met de 'autonome ontwikkeling' wordt bedoeld: de toekomstige milieutoestand zonder dat de windturbines er komen te staan.

Ideeën, plannen en ontwikkelingen waarover nog geen besluiten zijn genomen, zoals bijvoorbeeld het al dan niet doortrekken van de snelweg A4, zijn geen autonome ontwikkelingen. De Commissie adviseert om in ieder geval de snelweg A4, maar mogelijk ook voor andere onzekere ontwikkelingen die een grote impact kunnen hebben op de ontwikkeling van het windpark, in beeld te brengen in het MER. Beschrijf kort wat de impact van die ontwikkelingen kan zijn en hoe daarmee wordt omgegaan.

4 Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Effectbepaling

De milieugevolgen van de alternatieven moeten onderling en met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is om te laten zien hoe hun effecten in aard en omvang verschillen. Vergelijk de effecten bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie op een detailniveau dat past bij het besluit. Toets daarnaast of de alternatieven het doel halen.

Laat zien over welke milieuaspecten er te weinig informatie is om het effect goed te bepalen. Spits dit toe op aspecten die in de besluitvorming belangrijk zijn, zodat de consequenties van het tekort aan informatie kunnen worden beoordeeld. Geef ook aan hoe dit gebrek aan kennis wordt aangevuld.

In hoofdstuk 3 van de NRD staat welke milieuthema's in het MER worden onderzocht en de manier waarop ze worden beoordeeld. In bijlage 1 is het beoordelingskader in het kort

weergegeven. De schaal per criterium is nog niet specifiek. De Commissie adviseert om bij het verder uitwerken van het beoordelingskader rekening te houden met de volgende algemene punten:

- onderbouw de keuze van rekenregels/-modellen en van de gegevens waarmee de effecten van het voornemen worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling, het belang daarvan voor de vergelijking van de alternatieven/varianten en de wijze waarop effecten worden geëvalueerd;
- waar relevant moeten de milieugevolgen worden gekwantificeerd, onder andere voor het in beeld brengen van slagschaduw en het aantal gevoelige objecten binnen geluidscontouren en de cumulatie van geluid;
- geef aan welke maatregelen mogelijk zijn om negatieve effecten te verminderen en hoeveel minder het dan wordt;
- breng de effecten tijdens de aanlegfase⁷ en de effecten als de windturbines er staan en draaien apart in beeld;
- als er andere activiteiten in de omgeving zijn die optellen bij de effecten van deze turbines, besteed dan per milieuthema aandacht aan de optelsom (cumulatie) van effecten.

De Commissie adviseert om kritisch te kijken naar welke onderwerpen in het MER onderzocht worden, zoals de mogelijke effecten van SF6 en eroderende coatings op de luchtkwaliteit, of luchtverontreiniging die verspreid zou worden door de rotorbladen van de turbines en de effecten voor dierenwelzijn.⁸ Tot op heden is er namelijk geen onderbouwd effect bekend van SF6, erosie van coatings en veranderde luchtstromen op de luchtkwaliteit en de gezondheid van omwonenden en ook niet van windturbines op dierenwelzijn. Geef in ieder geval aan wat wordt beoogd met de onderwerpen die wel worden onderzocht, maar niet in het beoordelingskader terugkomen.

4.2 Energieopbrengst

Bepaal per alternatief de verwachte jaarlijkse energieopbrengst. Wanneer deze sterk verschillen tussen de alternatieven bepaal dan ook voor de kwantificeerbare effecten (zoals aantal woningen binnen richtafstanden) de relatieve effecten (per kWh) om de alternatieven goed met elkaar te kunnen vergelijken.

4.3 Gezondheid en leefomgeving (geluid, slagschaduw en veiligheid)

Het thema gezondheid en ervaren overlast is een belangrijk thema voor het MER. Dat blijkt uit de ingediende zienswijzen en uit eerdere reacties van de klankbordgroepen en omwonenden en wordt in de NRD ook onderkend. Beschrijf in het MER de actuele stand van zaken met betrekking tot gezondheidseffecten en belevingsonderzoek bij windparken.

⁷ Zoals de omvang en routes van het werkverkeer en de verwachte duur van de aanlegfase.

⁸ In de NRD staat dat deze onderwerpen worden onderzocht, maar ze zijn niet opgenomen in het beoordelingskader.

De NRD bevat in paragraaf 4.3 al een uitgebreide beschrijving van mogelijke gezondheidseffecten die in het MER worden onderzocht. Het beoordelingskader sluit daar nog niet op alle punten bij aan. Dat wordt hieronder per aspect besproken.

Geluid

In paragraaf 3.4.2 wordt uitgebreid stilgestaan bij het kwantificeren van het aantal gehinderden door geluid en laagfrequent geluid en bij de wijze waarop cumulatie in beeld gebracht kan worden. In het beoordelingskader staat bij de aspecten 'geluid in cumulatie' en 'aantal geluidgevoelige objecten binnen de geluidscontouren, inclusief laagfrequent geluid' dat een kwalitatieve analyse op basis van expert judgement zal plaatsvinden. De Commissie adviseert voor deze aspecten een kwantitatieve methode toe te passen op basis van een akoestisch model waarin alle omgevingskenmerken zijn meegenomen. Overweeg verder om laagfrequent geluid als apart aspect op te nemen in het beoordelingskader, omdat omwonenden hier zorgen over hebben.⁹ Breng ook de impact van een keuze voor stillere windturbines in beeld met een gevoeligheidsanalyse.

In de NRD staat verder dat de gemeente op verzoek van de klankbordgroepen en de omgeving geluidsmetingen uitvoert in de huidige situatie. Geef in het MER een toelichting op de manier waarop de resultaten uit dat onderzoek worden gebruikt in de effectbeoordeling.

Slagschaduw

Ten aanzien van slagschaduw staat in de NRD dat zowel de norm uit het huidige Besluit kwaliteit leefomgeving als de norm uit het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving in de effectbeoordeling wordt betrokken. Breng in het MER daarnaast in beeld wat de effecten zijn bij 0 uur slagschaduwhinder en welk effect dit heeft op de te verwachten energieopbrengst.

Veiligheid

Uit eerdere onderzoeken voor deze locatie blijkt dat de veiligheidsaspecten van met name (buis)leidingen beperkingen kunnen opleveren voor plaatsing van de windturbines. Beschrijf hoe hard deze beperkingen zijn en welke mogelijkheden er toch zijn om in de nabijheid van (buis)leidingen windturbines te plaatsen. Onderzoek daarbij ook het plaatsgebonden risico. Beschrijf het overleg met de beheerders van die leidingen en wat daarvan de uitkomst is.

4.4 Landschap

Uit de omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland blijkt dat de locatie Beneluxplein binnen beschermingscategorie 2 voor ruimtelijke kwaliteit ligt. Beschrijf in het MER welke waarden gelden voor het plangebied. Maak een analyse van de ruimtelijke en landschappelijke kernkwaliteiten en kernwaarden van het gebied en beschrijf welke bronnen daarbij worden gebruikt.

⁹ Zo blijkt uit zienswijzen.

4.5 Signaalverlichting

Beschrijf in het MER de invloed van verlichting op de beleving van het windpark overdag en bij nacht. Geef aan of er opties zijn om deze mogelijke hinder terug te dringen. Bijvoorbeeld vaste in plaats van knipperende lampen, het dimmen van de verlichting bij goed zicht¹⁰ of innovatieve opties zoals de mogelijkheid om verlichting op radardetectie te laten reageren. Gebruik de mogelijkheden die de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland¹¹ beschrijft. Geef een kwalitatieve onderbouwing van de effecten¹² van de mogelijke maatregelen op de beleving van het park en hoe dit in de besluitvorming wordt meegenomen. Beschrijf hoe bij besluitvorming eventueel al rekening gehouden kan worden met toekomstige mogelijkheden voor een systeem met minder hinder.

4.6 Natuur

Voor een goede basis voor de informatie over natuur in het MER, is het noodzakelijk om eerst een algemeen beeld van de natuur te geven. Maak onderscheid in deelgebieden met een verschillend karakter. Beschrijf de autonome ontwikkeling van de natuur in het gebied. Geef aan voor welke dieren en planten aanzienlijke gevolgen te verwachten zijn, wat de aard van de gevolgen is en wat deze gevolgen voor de populaties betekenen. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen.

Beschermde soorten

Beschrijf welke door de Omgevingswet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en hoe ze (wettelijk) beschermd zijn. Bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef als verbodsbepalingen overtreden kunnen worden aan in hoeverre de staat van instandhouding van de betreffende soort¹³ verslechtert.

Effecten aanlegfase

Breng voor de aanlegfase het gebied in beeld waar beschermde soorten kunnen worden beïnvloed door werkzaamheden zoals het grondverzet, de aanleg van (tijdelijke) wegen, heien en (tijdelijke) verlaging van het grondwaterpeil. In deze fase kunnen mogelijk andere beschermde soorten negatieve gevolgen van het windpark ondervinden dan in de gebruiksfase. Ga in op de mate waarin deze effecten kunnen optreden en op maatregelen om die te beperken.

Effecten gebruiksfase

Het windpark kan in de gebruiksfase leiden tot sterfte onder vogels en vleermuizen door botsing met een turbine, aantasting van leefgebied, barrièrewerking of verstoring. Daarom moet in beeld worden gebracht welke soorten in en rond het plangebied aanwezig kunnen zijn, en welke effecten worden verwacht. Beschrijf voor de gebruiksfase tenminste de:

¹⁰ Houd er rekening mee dat door de draaiende rotorbladen ook vast brandende lampen (op de gondel) aan de bovenwindse zijde als knipperend worden ervaren.

¹¹ Zie de website van RVO.

¹² De Commissie acht visualisaties van de verlichting weinig zinvol tenzij dit in een 'bewegend' model kan worden gesimuleerd.

¹³ Benut om dit in te kunnen schatten in elk geval de Rode Lijsten. De status van een soort op de Rode Lijst geeft belangrijke informatie over de landelijke gunstige staat van instandhouding.

- aanvaringsrisico's voor broedvogels en niet-broedvogels;
- verstoring en barrièrewerking (bijvoorbeeld tussen slaapplaatsen en foerageergebieden bij vogels en foerageroutes van vleermuizen);
- invloed van de combinaties van de hoogte van de turbines (ashoogte) en de lengte van de wieken (rotordiameter) op het aantal slachtoffers en op de mate van verstoring en barrièrewerking bij vogels en vleermuizen;
- gevolgen van het ruimtebeslag op beschermde soorten die in of nabij het plangebied aanwezig zijn;
- maatregelen die effecten kunnen beperken of voorkomen.

Beschermde gebieden

Beschrijf de mogelijke invloed van de alternatieven (inclusief de verschillende turbintypen en -afmetingen) op beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en overige provinciaal beschermde gebieden (bijvoorbeeld ganzenrustgebied of weidevogelgebied). Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan. Ook als het project niet in of direct naast een beschermd gebied ligt, kan het gevolgen hebben op een beschermd gebied (via zogenoemde externe werking). Deze gevolgen moeten in het MER worden beschreven. Ga indien relevant in op mitigerende maatregelen.

Natura 2000-gebieden

Hoewel de afstand tot de N2000 gebieden Haringvliet en Oude Land van Strijen vrij groot is, zijn deze gebieden aangewezen voor enkele vogelsoorten met een grote actieradius. De ligging van vliegroutes van deze soorten is waarschijnlijk bepalend voor eventuele effecten op Natura 2000. Breng in beeld of, en voor welke soorten, sprake kan zijn van deze externe werking.

Natuurnetwerk Nederland (NNN) en overige beschermde gebieden.

Het plangebied zelf is geen onderdeel van NNN en de provincie Zuid-Holland kent geen externe werking toe aan NNN-gebieden. Dat neemt niet weg dat het MER alle effecten van het windpark in beeld moet brengen, dus ook de effecten op NNN en andere beschermde gebieden.

Het functioneren van nabij gelegen ganzenrustgebieden kan door verstoring of aanvaringsrisico's als gevolg van het windpark worden beïnvloed. Breng in beeld of sprake kan zijn van negatieve effecten op ganzenrustgebieden of andere beschermde gebieden, en of dit ook doorwerkt op Natura 2000-gebieden.

5 Overige onderwerpen

5.1 Vorm en presentatie

De vergelijking van de alternatieven verdient bijzondere aandacht. Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Zorg voor:

- een beknopt MER, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;

- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal, met duidelijke legenda.

5.2 Samenvatting van het MER

Bestuurders, omwonenden en andere geïnteresseerden lezen vooral de samenvatting van het MER. Dit onderdeel verdient daarom bijzondere aandacht. De samenvatting moet goed de inhoud van het MER beschrijven, als zelfstandig document leesbaar zijn en begrijpelijk voor niet-ingewijden. De samenvatting moet in ieder geval bevatten:

- wat precies het plan is en welke alternatieven er daarvoor zijn;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het bouwen van de windturbines en de alternatieven, de onzekerheden en waar kennis ontbreekt;
- de vergelijking van de alternatieven en waarom het voorkeursalternatief wordt gekozen,
- de monitoringsmaatregelen en maatregelen die ingezet kunnen worden om eventueel bij te sturen.

5.3 Monitoring en evaluatie

Geef aan hoe de daadwerkelijke effecten van het windpark worden gemonitord. Geef ook aan op welke termijn een evaluatie gaat plaatsvinden. Daarbij gaat het om de vraag in hoeverre de voorspelde effecten overeenkomen met de daadwerkelijk optredende effecten. Ga in ieder geval in op aspecten die voor de directe omgeving van belang zijn, zoals geluid, gezondheid en verstoring.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over het op te stellen MER

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Peter van der Boom MA
ir. Oscar Breugelmans
mr. Lotte Geense (secretaris)
dr. ir. Erik Klop
drs. Liesbeth van Tongeren (voorzitter)
Loes van der Vegt

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport wordt opgesteld

Omgevingsplan.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor projecten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een milieueffectrapport (MER) vereist zijn. Uit [Bijlage V van het Omgevingsbesluit](#) onder de Omgevingswet volgt om welke projecten het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om het project C2 'bouwen van een windpark'. Daarom wordt een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van Rotterdam.

Initiatiefnemer besluit

College van burgemeester en wethouders van Rotterdam.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag tot en met 1 november 2024 heeft toegestuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft gebruikt?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3866](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e info@commissiemer.nl
w commissiemer.nl

